

Click or tap here to enter text.

Tjänsteskrivelse till Kulturnämnden

Datum:

2026-01-14

Diarienummer:

KTN-2025-00332

Handläggare:

Eva Olsson, Pia Sörås Stafflin, Ellen Ferngren, Patric Kiraly

Riktad bidragsutlysning/Open Call för kulturdriven stadsutveckling

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

1. **att** ge kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att genomföra ett pilotprojekt med riktad bidragsutlysning/Open Call för kulturdriven stadsutveckling av två utvalda platser,
2. **att** anta riktlinjer för utlysningen enligt bilaga 1,
3. **att** delegera till förvaltningsdirektör att fatta beslut om bidrag till platsutvecklingsprojekten, samt
4. **att** ge förvaltningen i uppdrag att återkomma med en utvärdering av pilotprojektet under våren 2027.

Ärendet

Kulturnämnden föreslår att ge kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen i uppdrag att genomföra en riktad bidragsutlysning/Open Call för kulturdriven stadsutveckling av två platser: en tomt/fastighet på Säbygatan 13 i främre Boländerna, och panncentralen i Ulleråker. Utlysningen är en del av projektet Kulturlyftet, med syfte att utveckla de två platserna men också att testa en modell för hur riktade bidragsutlysningar med extern bedömning kan användas generellt.

En utlysning föreslås genomföras under våren 2026. Upp till 600 000 kr kan beviljas i bidrag per projekt och plats. Projekten ska genomföras under perioden juni till december 2026. Efter genomförda projekt föreslås förvaltningen att återkomma till kulturnämnden med utvärdering av pilotprojektet.

Beredning

Ärendet har beretts av KTN kansli i dialog med Konst och kulturarv, som en del i projektet Kulturlyftet.

Föredragning

Bakgrund och syfte

Uppsala befinner sig i en tid av snabb förändring. Nya stadsdelar växer fram, historiskt präglade områden utvecklas, och allt fler inser att hållbar stadsutveckling kräver mer än fysisk infrastruktur. Den kräver sammanhang, mening och delaktighet.

Genom arbetet med Uppsala kommuns ansökan om att bli europeisk kulturhuvudstad 2029 fördjupades förståelsen av kulturens roll som drivkraft i samhällsutvecklingen – inte som ett tillägg, utan som en integrerad förutsättning. Det arbetet lever nu vidare i projektet Kulturlyftet, där kulturdriven stadsutveckling och platsutveckling lyfts som ett strategiskt område för innovation, samarbete och utforskande. Utifrån detta vill kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen pröva hur konstnärliga och kreativa praktiker kan påverka, fördjupa och utmana synen på en plats identitet, användning och framtid. Samtidigt finns också en ambition att pröva nya former för bidragsfördelning och tvärssektoriell samverkan, inom kommunen och med externa parter.

Förvaltningen föreslår därför att genomföra en riktad bidragsutlysning, en så kallad Open Call, för kulturdriven stadsutveckling. Bidragsutlysningen genomförs som ett pilotprojekt för att kunna dra lärdomar.

Piloten har två huvudsakliga syften:

- Utveckla två platser i fokus för projektet Kulturlyftet som är intressanta utifrån Uppsalas kulturella infrastruktur och identitet samt ingår i kommunens pågående stadsutvecklingsprocesser.
- Pröva en modell för hur riktade bidragsutlysningar kan användas generellt, där ekonomiskt stöd riktas till utvalda områden eller teman och relevanta parter inom kommunen samt externa bedömare ingår i urvalsprocessen.

Platser

De två platser som är aktuella för detta försök är platser i rörelse – där nybyggnation möter äldre bebyggelse, där transformation sker i realtid och där nya berättelser behöver få ta form. Det kan platsutveckling bidra till.

Främre Boländerna är en del av Uppsalas industriella historia, där området under 1900-talet fungerade som ett centrum för produktion, verkstäder och logistik nära järnvägen. Idag är den aktuella fastigheten på Säbygatan 13 tomställd, men omges av en dynamisk miljö med både äldre industribyggnader och nya satsningar inom kontor, laboratorier och ett växande antal kreativa verksamheter. Kommunens plan är att utveckla området till en levande kunskaps- och företagsmiljö samtidigt som delar av industrikaraktären bevaras, med målet att skapa en sammanhållen stadsdel präglad av innovation och mötesplatser.

Panncentralen i Ulleråker byggdes som en del av den tekniska infrastrukturen för Ulleråkers sjukhusområde, ett av Sveriges mest betydelsefulla institutionsmiljöer för psykiatrisk vård från 1800-talet och framåt. Panncentralen användes för värmeproduktion och är ett tydligt spår av områdets välfärds- och vårdhistoriska

funktion. Idag står byggnaden utan ursprunglig funktion och fungerar främst som ett visuellt inslag och passagepunkt, placerad i relation till Hospitalet, de tidigare vårdbyggnaderna och Hospitalsträdgården. Ulleråker utvecklas successivt till en ny stadsdel med bostäder, skolor, parker, kulturmiljöer och samtida kulturverksamheter, där panncentralen och andra historiska byggnader integreras i den framtida stadsstrukturen.

Utlysning på nationell nivå

Genom en öppen utlysning på nationell nivå bjuds kulturaktörer in att inkomma med ansökningar om hur de vill aktivera dessa platser genom kulturella processer. Tvärsektoriella team kommer uppmuntras, gärna med kompetens inom såväl olika konstområden som arkitektur, urban praktik, forskning eller liknande. Ansökningarna ska bland annat innehålla beskrivning av metoder och frågeställningar att utforska, hur aktörer på plats kan involveras, publika event eller processer, samt dokumentation och lärande. Mer information om bidragskriterierna återfinns i bilaga 1.

Bedömning och beslut om bidrag

För att ta fram förslag på vilka projekt som ska tilldelas bidrag sätts en bedömargrupp samman, med bred representation från kommunen för att involvera relevanta parter, samt med extern kompetens för att få en utifrånblick och specifik konstnärlig expertis. Extern kompetens arvoderas enligt KLYS arvodesrekommendationer. Såväl kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen som stadsbyggnadsförvaltningen är tänkta att vara representerade i gruppen. Bedömargruppens urval är rådgivande, och de sökande ska även uppfylla kommunens krav för att bli godkänd aktör för att söka bidrag.

Beslut om bidrag föreslås delegeras till förvaltningsdirektören efter förslag från bedömargruppen. Detta bidrag kan jämföras med projektbidrag, enligt Delegations- och arbetsordning för kulturnämnden, KTN-2023-00327 nr.3.2.

Stöd vid genomförande av projekt

Kommunen behöver vara behjälplig i genomförandet av utvalda projekt, för att koppla samman relevanta parter och tillhandahålla behövlig information om platserna och deras förutsättningar.

Utvärdering

Förvaltningen återkommer med en rapport till kulturnämnden efter att projekten genomförts och slutrapporter lämnats in av aktörerna. I rapporten sammanställs erfarenheter och lärdomar inför eventuella framtida riktade bidragsutlysningar.

Tidsplan och budget

Preliminär tidsplan för 2026 och 2027:

- Februari 2026: Kulturnämnden fattar beslut om att genomföra en riktad bidragsutlysning/Open Call för kulturdriven stadsutveckling i främre Boländerna och panncentralen i Ulleråker.
- Mars: riktad bidragsutlysning/Open Call för kulturdriven stadsutveckling av de två platserna kommuniceras och sprids på nationell nivå. Möjlighet att ansöka fram till 31 mars.
- Mars – april: extern kompetens till bedömargruppen rekryteras, och gruppen formeras.
- April – maj: bedömning och urval av inkomna ansökningar.

- Maj – juni: Beslut om bidrag till utvalda platsutvecklingsprojekt fattas.
- Juni – december: projekten genomförs.
- Februari 2027: rapporter om de genomförda platsutvecklingsprojekten begärs in och utvärderingsmöte hålls.
- Våren 2027: förvaltningen återkommer till kulturnämnden med utvärdering.

Övergripande budget:

1 200 000 kr i bidrag till platsutveckling (600 000 kr per plats). Bidraget ska täcka respektive projekt i sin helhet, inklusive exempelvis arvoden, produktion, genomförande och slutrapport.

200 000 kr för övriga omkostnader, exempelvis arvode till externa bedömare, kostnader för kommunikation, kommunens stöd och handledning i genomförande av projekt, med mera.

Totalt avsätts 1,4 miljoner kr för pilotprojektet ur budgeten för Kulturlyftet 2026.

Ekonomiska konsekvenser

Planerade kostnader ingår i kulturnämndens budget för projektet Kulturlyftet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 14 januari 2026
- Bilaga 1, Riktlinjer Open Call för kulturdriven stadsutveckling 2026

Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Sten Bernhardsson
Förvaltningsdirektör

Riktlinjer

Datum:
2026-01-13

Diarienummer:
KTN-2025-00332

Handläggare:
Pia Sörås Staflin, Eva Olsson, Ellen Ferngren

Riktlinjer

Open Call för kulturdriven stadsutveckling 2026

Bakgrund

Open Call för kulturdriven stadsutveckling i Uppsala

Inom Uppsala kommuns projekt Kulturlyftet lyfts kulturdriven stadsutveckling och platsutveckling fram som ett strategiskt område för innovation, samarbete och utforskande. Uppsala kommun vill nu inom projektet prova hur konstnärliga och kreativa praktiker kan påverka, fördjupa och utmana synen på platsers identitet, användning och framtid, genom en riktad bidragsutlysning, så kallad Open Call. Utlysningen är öppen för sökande med en bred tvärsektoriell samverkan och med verksamhet i Sverige.

Utlysningen gäller följande platser:

- Främre Boländerna, tomställd fastighet/tomt vid Säbygatan 13 (ägare Vectura Fastigheter)
- Ulleråker, i och omkring panncentralen (ägare Uppsala kommun)

Urvalet av platser baseras på att detta är två platser i rörelse – där nybyggnation möter äldre bebyggelse, där urbana och rurba transformationer sker i realtid och där nya berättelser behöver få ta form. En utförligare beskrivning av platserna ges i utlysningen.

Syftet med utlysningen är att prova nya former för platsaktivering, tvärsektoriell samverkan och riktad bidragsutlysning/open call för att dra lärdomar och se om och hur metoderna kan användas av kommunen i framtiden.

Riktlinjer

Riktlinjerna för utlysningen utgår från samma styrdokument som Uppsala kommuns övriga bidrag inom kulturområdet.

Kulturnämndens övergripande målsättning är att alla som bor i Uppsala kommun ska ha goda möjligheter att utöva och uppleva kultur. Nämndens bidragsgivning utgår från Uppsala kommuns kulturpolitiska program och syftar till att främja goda förutsättningar för professionellt konstnärligt utövande och ett levande kulturliv i kommunen. De verksamheter nämnden bidrar med finansiering av lägger grunden till ett samhälle präglad av upplevelser, kreativitet, bildning och innovationskraft.

Vem kan söka

Kulturaktörer är målgrupp för denna satsning och är de som kan inkomma med en ansökan. Med kulturaktörer avses professionellt verksamma konstnärer, scenkonstnärer, formgivare, berättare, koreografer, designers och andra som arbetar med konst och kultur i bred bemärkelse. Uppsala kommun söker aktörer som har förmåga att tolka, omformulera och fördjupa relationen mellan plats, människa och samhälle genom konstnärliga metoder samt arbeta hållbart, inkluderande, utforskande och platsspecifikt i nära dialog med invånare, lokala aktörer och tjänstepersoner i Uppsala kommun.

Samtidigt uppmuntras kulturaktörerna aktivt att i sin ansökan bygga projektidén på tvärsektoriella team som kombinerar kulturell kompetens med andra perspektiv och discipliner.

Det kan handla om samverkan med arkitekter, landskapsarkitekter, urbana praktiker, samhällsengagerade aktörer, aktivister eller forskare.

Huvudsökande ska vara baserad i Sverige. Organisationen ska ha stabil ekonomi och varit verksam i mer än ett år, samt i övrigt uppfylla kraven för att bli godkänd aktör för att söka bidrag från Uppsala kommun. Ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stiftelser, aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och enskilda firmor med F-skattsedel kan söka bidraget.

Vad ska ansökan innehålla

1. Kort inledning där de sökande beskriver anledning till ansökan, hur man vill angripa projektet och hur möjligheten att kunna arbeta på plats i Uppsala ser ut.
2. Beskrivning av projektgruppens sammansättning och kompetenser samt kortfattade CV:n i punktform.
3. Beskrivning av hur projektet planeras att praktiskt genomföras, inklusive tidsplan och budget.
4. Beskrivning av de metoder och praktiker samt möjliga frågeställningar/perspektiv som projektgruppen är intresserade av att utforska.
5. Beskrivning av hur aktörer och/eller invånare på platsen kan involveras, samt beskrivning av planerade publika event eller processer.
6. Beskrivning av hur projektet kommer att dokumenteras.
7. Lärande - vilken kunskap vill teamet få möjlighet att inhämta och vidareutveckla under projektiden?
8. Kontaktuppgifter: Företagsnamn, organisationsnummer, plusgiro-/bankgironummer, kontaktperson, e-post, mobilnummer.

Hur görs urvalet

Urval görs genom en sammanvägd bedömning av följande kriterier:

- Hur projektet förmår engagera sig i platsens möjligheter, berättelser och konflikter,
- Hur projektet förhåller sig till de olika årstidernas förutsättningar,
- Hur projektet kan bidra till nya perspektiv på kulturens roll i stadsutvecklingen,
- Sökandes sammansättning av projektdeltagare gällande relevant tvärdisciplinär kompetens, mångfald och jämställdhet,
- Sökandes erfarenhet av att arbeta utforskande, platsbaserat, inkluderande, hållbart och tvärdisciplinärt,
- Sökandes erfarenhet av att genomföra processer med många intressenter och behovsägare,
- Projektets praktiska och ekonomiska genomförbarhet.

Urvalet görs av en grupp med tvärprofessionell expertis med kompetens inom:

- Konstnärlig praktik och kulturproduktion,
- Platsutveckling, medskapande och social gestaltning,
- Stadsutveckling, arkitektur och hållbar planering.

Bedömarna ska tillsammans bidra med förståelse för konstnärlig kvalitet, platsens potential och urbana komplexitet. Urvalsgruppens bedömning är rådgivande inför beslut av förvaltningsdirektör.

Budget

Upp till 600 000 kr kan beviljas i bidrag per plats. Summan inkluderar arvode, produktion och genomförande.

Beslut

Kulturnämnden delegerar till förvaltningsdirektör att besluta om tilldelning av projektmedel.

Beslut fattas i maj/juni 2026.

Genomförande

Genomförande av projekten ska ske under perioden juni-december 2026.

Utvärdering

Efter avslutat projekt ska en skriftlig rapport lämnas in och ett utvärderingsmöte hållas tillsammans med projektdeltagare och tjänstepersoner från Uppsala kommun för gemensam reflektion och lärande.